

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U003507

Державний реєстраційний номер: 0125U001776

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-04-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Аналіз методик визначення інвазійної активності основних лісотвірних інтродукованих видів у країнах світу. Аналіз методик збереження генофонду основних лісотвірних видів деревних рослин у країнах світу, зокрема в тих, які постраждали внаслідок воєнних дій

Початок етапу: 01.2025

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітного документа: Проміжний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Український ордена "Знак пошани" Науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького
Державного агентства лісових ресурсів України та Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 00994064

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 86, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380577078041

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Державне агентство лісових ресурсів України

Код за ЄДРПОУ: 37507901

Місцезнаходження: вул. Шота Руставелі, буд. 9-а, м. Київ, 01023, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442357724

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 2701040

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 665.900
--

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Розробити методичні рекомендації щодо збереження та відтворення генофонду основних лісотвірних видів деревних рослин, зокрема на територіях, які постраждали внаслідок воєнних дій

Назва роботи англійською:

To develop methodological guidelines for conservation and restoring of the gene pool of main forest-forming tree species, particularly in areas impacted by military operations

Реферат українською:

Об'єкт дослідження: збереження генофонду аборигенних та інтродукованих деревних рослин. Мета дослідження: розроблення методичних рекомендацій щодо збереження та відтворення генофонду основних лісотвірних видів деревних рослин, зокрема на територіях, які постраждали внаслідок воєнних дій. Методика досліджень: порівняльно-екологічні, таксаційні, методи селекції та насінництва, морфологічні, анатомічні, цитологічні, біохімічні, математико-статистичні. Визначено сучасний стан об'єктів збереження генофонду у Вінницькій, Київській і Харківській обл., зокрема генетичного резервату, плюсових дерев, клонових і родинних насінневих плантацій, випробних культур. Продовжено вивчення репродуктивних і фенологічних особливостей клонів сосни звичайної, ялини європейської, дуба звичайного, горіха волоського на об'єктах збереження генофонду ex situ. За результатами комплексного оцінювання інтенсивності росту, стану, якості стовбурів та інвазійної активності 13 інтродукованих видів у низці областей України підтверджено перспективність 6 із них для створення лісових насаджень неінвазійних видів. Продовжено роботи з удосконалення методів розмноження перспективних сортів і форм, зокрема in vitro. Удосконалено методи стерилізації експлантів рослин родів *Populus*, *Quercus*, *Corylus*; уточнено особливості активації та пролонгації їхнього морфогенезу.

Реферат англійською:

Study object: preservation of the gene pool of native and introduced woody plants. Aim of the study: development of methodological guidelines for conservation and restoring the gene pool of main forest-forming tree species, particularly in areas impacted by military operations. Methodology of the study: comparative-ecological, mensuration, breeding and seed production methods, morphological, anatomical, cytological, biochemical, mathematical-statistical. The current state of gene pool conservation sites in Vinnytsia, Kyiv and Kharkiv regions was assessed, including the genetic reserve, plus trees, clonal and family seed orchards, and progeny tests. The study of reproductive and phenological characteristics of Scots pine, Norway spruce, English oak, and walnut clones at ex situ gene pool conservation sites was continued. Based on a comprehensive evaluation of the growth intensity, health condition, stem quality, and invasive p of 13 introduced species across several regions of Ukraine, six species were identified as promising for the establishment of forest plantations, provided that they demonstrate non-invasive behavior. Work continued on refining methods for the propagation of promising varieties and forms, particularly through in vitro techniques. Procedures for sterilizing plant explants of the genera *Populus*, *Quercus*, and *Corylus* were optimized, and the specific features of morphogenesis activation and its prolongation were further elucidated.

Індекс УДК: 630, 630.5*.0165.6:630.5*.0232.1

Коди тематичних рубрик: 68.47.01

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Лось Світлана Анатоліївна

Науковий ступінь: к.с.-г.н.

Вчене звання:с.н.с.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Методичні рекомендації щодо визначення інвазійної активності лісотвірних інтродукованих видів

Назва НТП англійською: Methodological Recommendations for Assessing the Invasive Potential of Introduced Forest-Forming Species

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методичні документи

Галузь застосування: Лісове господарство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Документ складається зі вступу, 6 розділів, переліку посилань, термінологічного словника й додатків; у ньому наведено методики оцінювання виду за відповідними індикаторами й узагальнення результатів. Методичні рекомендації призначені для використання працівниками науково-дослідних установ лісівничого профілю та лісогосподарських підприємств під час визначення інвазійної активності лісотвірних інтродукованих видів.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля: Оцінювання ризиків інвазії чужорідних видів допоможе у встановленні екологічних чи біологічних особливостей видів, які можуть завдавати шкоди лісовим та іншим екосистемам; передбачити небажані ефекти та ймовірність відновлення уражених ресурсів, а також встановити найважливішу для розроблення методичних підходів контролю на різних стадіях інвазії (заселення, закріплення, поширення та вплив).

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2026

Закінчення етапу: 12.2026

Споживачі продукції: ДП, Науково-дослідні установи

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

ІХ. Бібліографічний опис

Svitlana Los, Yury Hayda, Larisa Tereshchenko, Roman Yatsyk, Natalia Vysotska, Vasil Blistiv, Ludmila Polakova, Ihor Vitvicky, Ihor Neyko, Grygory Shlonchak, Valentina Mitrochenko, Lilia Torosova, Vyacheslav Samoday, Yaroslav Fushilo, Zinoviy Yurkiv, Victoria Grygoryeva, Olena Plotnikova, Natalia Solomakha, Vasil Fennich. The Second Report on the State of the World's Forest Genetic Resources. Country report. Ukraine. Rome: FAO, 2025. 65 p. <https://doi.org/10.4060/cd4838en>

Риженко Т. С., Лось С. А., Терещенко Л. І., Дишко В. А. Комплексне оцінювання кращих форм горіха грецького на території ДСДЛЦ «Веселі Боковеньки». Генетичні ресурси рослин. 2025. Вип. 35. С. 53–64

Гайда Ю. І., Лось С. А., Терещенко Л. І., Шлончак Г. А., Митроченко В. В. Лісова селекція на основі індивідуального відбору в Україні: quo vadimus?. Наукові праці Лісівничої академії наук України. 2025. Вип. 28. С. 136–148. <https://doi.org/10.15421/412511>

Академік І. М. Патлай. Науковий і життєвий шлях (до 90-річчя від дня народження) / за редакцією В. Л. Мешкової, С. А. Лось, І. В. Оболоник. Харків: Факт, 2025. 75 с. ISBN 978-617-8175-84-9. <https://doi.org/10.33220/2025.978-617-8175-84-9>

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Ткач Віктор Петрович

д. с.-г. н., 06.03.03

Перелік осіб-виконавців

Гайда Юрій Іванович

(д. с.-г. н., професор, 06.03.01)

Грачова Марія Анатоліївна

Григорьева Вікторія Георгіївна

(к. с.-г. н., 06.03.01)

Губін Євген Анатолійович

Лавренюк Олександр Антонович

Лось Світлана Анатоліївна

(к. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.03.01)

Митроченко Валентина Володимирівна

Нейко Ігор Степанович

(д. с.-г. н., старший науковий співробітник, 03.00.16)

Нейко Олена Вікторівна

Плотнікова Олена Миколаївна

(к. с.-г. н., 06.03.01)

Риженко Тетяна Сергіївна

Самодай Вячеслав Петрович

(к. с.-г. н., 06.03.01)

Терещенко Лариса Іванівна

(к. с.-г. н., 06.03.01)

Шлончак Григорій Андрійович

(к. с.-г. н., с.н.с., 06.03.01)

Юрків Зіновій Миронович

Відповідальний за підготовку

Білоконь Ольга Олександрівна

облікових документів

Телефон

0954583310

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна